

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ**

Іванова Маргарита Євгенівна

УДК: 36(477+1-87) (043.3)

МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

спеціальності 231 – «Соціальна робота»

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи

за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота»

Миколаїв – 2021

Роботу виконано в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили, Міністерство освіти і науки України.

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК: кандидат наук з державного управління

АКІМОВА Тетяна Юріївна

Чорноморський національний
університет імені Петра Могили

РЕЦЕНЗЕНТ:

доктор політичних наук

ЄВТУШЕНКО Олександр Никифорович

Чорноморський національний
університет імені Петра Могили

Захист відбудеться 25 лютого 2021 року о 10:00 год. на засіданні ЕК кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

З роботою можна ознайомитись на кафедрі соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського національного університету імені Петра Могили, за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 1-а Воєнна, 2.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Проблема пошуку сучасними державами оптимальних моделей соціальної політики, які б гарантували їм соціальну і політичну стабільність набуває все більшого значення. В умовах економічного спаду соціальна сфера стає вразливою, в результаті чого виникає соціальна криза легко може перерости в політичну кризу. У сучасних умовах перед Україною постає дилема: посилювати контроль над економічною і політичною сферою для стабілізації соціальної сфери або брати курс на лібералізацію. Можливі обидва варіанти, але жоден з них не гарантує успіх. В умовах кризи єврозони для зарубіжних країн так само стоїть проблема збереження колишнього рівня соціальних гарантій. Все менше піддається контролю приплив біженців та економічних мігрантів в сукупності з відсутністю значного економічного зростання звужують можливості соціально-політичних рішень.

В даному контексті ключовою точкою взаємодії громадянського суспільства і держави є сфера соціальної політики. Соціальна політика держави є одночасно основним змістом і метою роботи уряду. Політична влада виявляється легітимною в тому випадку, якщо вона сприяє збереженню і підвищенню рівня життя суспільства, вирішення соціальних проблем. У зв'язку з цим вивчення моделей реалізації соціальної політики та їх адаптація до соціальних, економічних і політичних реалій представляється актуальною і значущою. Питання про можливості вибору Україною оптимальної моделі соціальної політики, виходячи зі сформованих традицій, є визначальним. Для відповіді на це питання передбачається зіставлення досвіду держав, які обрали інші моделі реалізації соціальної політики з вітчизняним досвідом.

Моделі соціальної політики розглядаються у роботах багатьох дослідників, зокрема: О. Бегаль, В. Безпалько, О. Болотіна, Ю. Брус, К. Горохова, О. Дегтяр, І. Зверева, О. Єрмоловська, С. Кубіцький, К. Кузьмин, С. Марченко, С. Мельник, Н. Плевко, С. Подгорний, О. Резнік, А. Сараєва, В. Скуратівській, В. Строй, В. Сурнін, М. Сюсько, О. Швед та інші.

У той же час, залишається багато дискусійних і недостатньо досліджених аспектів стосовно вибору оптимальної моделі соціальної політики певних і практичних рекомендацій щодо її впровадження. Актуальність проблеми, її недостатня теоретична й практична обґрунтованість зумовили вибір теми дослідження – «Моделі соціальної політики: український та зарубіжний досвід».

Об'єктом дослідження є соціальний захист дитинства в країнах Європейського союзу.

Предметом дослідження є український та зарубіжний досвід побудови моделей соціальної політики.

Мета дослідження: теоретичне обґрунтування особливостей побудови моделей соціальної політики та розроблення рекомендацій щодо використання зазначеного досвіду в Україні. Для досягнення цієї мети вирішувалися такі **завдання:**

- дослідити сутність поняття соціальної політики та історія розвитку соціальної політики в Україні;
- проаналізувати принципи формування соціальної політики;
- дослідити основні моделі соціальної політики країн ЄС та особливості здійснення соціальної політики в країнах ЄС;
- проаналізувати здійснення соціальної політики в Україні та основні виклики її впровадження;
- розробити рекомендації щодо реформування соціальної політики України.

Методи дослідження. Викладення матеріалу в чіткій та логічній послідовності стало можливим внаслідок застосування логічно-аналітичного методу. Також використовувалися методи, за допомогою яких здійснювалося дослідження як: загальнонаукові методи – індукція, дедукція, синтез, конкретизація. Системний підхід є основою всієї магістерської роботи й використовується для вирішення більшості завдань дослідження. Логіко-семантичний метод застосовувався під час дослідження понятійного апарату. Застосування системного підходу забезпечило теоретичне узагальнення наукових поглядів вчених, присвячених різним моделям соціальної політики. Метод структурно-функціонального аналізу дав змогу дослідити реформування соціальної політики України. Сукупність цих та інших методів дала змогу забезпечити всебічність вивчення проблеми та достовірність висновків.

Наукова новизна. Магістерська робота є самостійною науковою працею в соціальній сфері, в якій отримано науково-обґрунтовані результати, що розкривають питання соціальному захисту дитинства в Україні, зокрема:

- набули подальшого наукового уявлення про сутність моделей соціальної політики;
- надані рекомендації щодо реформування соціальної політики України.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що висновки та рекомендації, які сформульовано та обґрунтовано в магістерській роботі становлять як практичний, так і науково-теоретичний інтерес: у науково-дослідній сфері - можуть стати базою для наступних наукових досліджень і розробок у сфері формування соціальної політики України, у правотворчості – при розробці та формування стратегії та програм

розвитку соціального захисту; у правозастосовній сфері – для покращення практичної діяльності органів соціальної сфери, в частині соціального захисту населення.

Апробація результатів дослідження. Основні положення, висновки і практичні рекомендації висвітлено у доповіді на науково-практичній конференції «Могилянські читання - 2020: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» (м. Миколаїв, 20 листопада 2020 р.).

Публікації.

Іванова М. Є. Перспективи реформування соціальної політики України / Студентські наукові студії: Молодіжний науковий журнал. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ імені Петра Могили, 2021. (подано до друку)

Іванова М. Є. Моделі соціальної політики: особливості реалізації / М.Є. Іванова // Могилянські читання - 2020: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти: XXIII Всеукраїнська науково-практична конференція : тези доп., Миколаїв, 20 листопада 2020 р. / ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2020. – С. 468-70

Структура магістерської роботи. Магістерська робота складається зі вступу, 3 розділів, 8 підрозділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг магістерської роботи становить 89 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми магістерської роботи, представлено мету і завдання, визначено об'єкт та предмет, сформульовано методологію дослідження, показано теоретичну і практичну значущість отриманих результатів, апробацію результатів.

У першому розділі **«Теоретичні засади дослідження соціальної політики»** розкрито сутність поняття соціальної політики, проаналізовано історію розвитку соціальної політики в Україні та принципи її формування.

Розглянуто поняття соціальної політики, як цілеспрямованої діяльності у суспільстві через уповноважені органи, з метою забезпечення належного соціального, культурного та матеріального рівня життя членів суспільства та надання допомоги різним категоріям людей.

Визначені головні завдання соціальної політики, а саме: підтримка балансу між грошовими доходами населення і товарними ресурсами; створення сприятливих умов для поліпшення житлових умов громадян; розвиток сфери послуг для населення, задоволення його попиту на якість товарів і послуг та розширення матеріальної бази зміцнення здоров'я населення, зростання його освіченості і культури.

Доведено, що головною ознакою соціальної держави є наявність інститутів цивільного суспільства, відповідальність держави за належний рівень комфорту громадян, наявність правових основ соціальної регуляції, орієнтація єдиної соціальної політики на усіх членів суспільства, наявність державних соціальних виплат та державних систем соціального захисту і соціального забезпечення.

Виділено основні функції соціальної політики, такі як: соціофундаментальну, соціоінтегративну, соціоадаптивну, соціопродуктивну, соціодинамічну.

Історія формування соціальної політики пов'язана з усвідомленням відповідальності держави та суспільства за добробут кожної людини. Формальне усвідомлення провідних норм має чітке хронологічне визначення. Велике значення для розуміння еволюції соціальної політики мають два її виміри – моральний, що втілений в споконвічних традиціях допомоги нужденному, добродійності та юридичний, який полягає у законодавчому закріпленні таких норм.

Доведено, що соціально держава повинна забезпечити певні права громадянам своєї країни, а саме: рівність, рівні можливості, задоволення основних потреб, свободу та конституційні права.

Розглянуто, основні принципи формування соціальної політики:

- принцип єдності об'єктивного і суб'єктивного в реалізації соціальної політики;
- принцип взаємозв'язку об'єктивної соціальної саморегуляції і цілеспрямованої діяльності у здійсненні соціальної політики;
- принцип об'єктивної соціальної саморегуляції

У другому розділі **«Характеристика основних моделей здійснення соціальної політики»** – розглянуто моделі соціальної політики, особливості здійснення соціальної політики в країнах ЄС та проаналізовано ефективність здійснення соціальної політики в Україні.

Визначено, що питання про моделі соціальної політики є досить складним і суперечливим. У роботі розглянута наступна класифікація моделей соціальної політики: соціал-демократична, консервативна та ліберальна.

Розглянуто основні принципи, на яких вони засновані, ролі та ступені участі держави, інститутів громадянського суспільства та окремих громадян у реалізації соціальної політики. Важливим критерієм оцінки моделей є можливість досягнення значного соціального ефекту у вирішенні проблем зайнятості та бідності. У соціал-демократичній моделі акцент робиться на соціальному перерозподілі доходів через фіскальну політику. Консервативна модель також робить акцент на зайнятості, а не на соціальному перерозподілі. У цьому випадку спостерігається явище працюючих бідних. У ліберальній моделі рівень розподілу зайнятості для більшості населення низький, але відносно високий рівень соціального перерозподілу.

Соціал-демократичну модель ще називають скандинавською. Основним принципом розподілу соціального забезпечення є універсалізм. Усі громадяни мають право на соціальне забезпечення та соціальні послуги, що здійснюються за рахунок державного бюджету. Державні податки, як правило, непрямі через роздрібний продаж товарів і послуг населенню. Дохід оподатковується безпосередньо. Модель базується на таких принципах як: – громадяни мають однакову цінність, незалежно від віку та продуктивності праці; – соціальні послуги та послуги надаються на добровільних засадах; – соціальний захист повинен бути безперервним, охоплювати всі сфери життя; – соціальний захист повинен бути гнучким, доступним та здатним нівелювати соціальні умови для всіх груп населення. Соціал-демократична модель впроваджується в політику таких країн, як Швеція, Фінляндія, Данія, Норвегія.

Консервативна модель також має кілька назв: континентальноєвропейська або інституційна. Однак основна увага приділяється ринку та страхуванню. Модель базується на принципі досягнення, де праця визначає подальший соціальний захист, соціальні

послуги (соціальні послуги) не організовуються державою. Проблеми виникають у тих верств населення, які не працюють і не мають страхування, оскільки ступінь перерозподілу податків невелика. Їм доводиться покладатися на місцеві благодійні організації та громадську допомогу, як правило, не дуже велику. У той же час бюджетні внески та страхові внески працівника та роботодавця на соціальні заходи приблизно рівні, основними каналами перерозподілу є як державні, так і приватні фонди соціального страхування. За цією моделлю йдуть Німеччина, Франція, Австрія, Бельгія.

Ліберальна (американсько-британська) модель також розглядає ринок як найважливішу сферу організації людської взаємодії. Однак він має ряд особливостей. По-перше, це передбачає залишковий соціальний захист, тобто громадяни повинні мати можливість існувати в суспільстві без соціального забезпечення. По-друге, держава несе обмежену, але в той же час загальну відповідальність за добробут усіх громадян. Через залишковий характер фінансування, реалізація моделі залежить від наявності великого обсягу добровільної та неформальної допомоги. Подібна модель соціальної держави характерна для США, Великобританії, Англії та Ірландії.

У цей час формується також нова загальноєвропейська модель соціальної політики, заснована на принципі поєднання економічної ефективності та соціальної солідарності. Акцент робиться на збалансованому розвитку європейської соціальної політики, прозорості та повазі інтересів усіх країн-членів ЄС. Відбувається процес переорієнтації соціальних програм з універсального рівня на індивіда, що набагато дешевше та ефективніше, оскільки адресна допомога надається лише тим, хто її справді потребує.

Виділено ще одну модель соціальної політики – рудиментарну, представлену в країнах Південної Європи. Лише за останні десятиліття загальні системи соціального забезпечення були створені або вдосконалені в цих країнах під впливом соціально-економічних структурних змін. Сюди входять виробниче страхування та соціальне страхування. Загалом рівень соціального забезпечення в цих країнах досить низький. Тут все ще припускають, що соціальний захист громадян в основному здійснюється через сімейну та приватну благодійність. Ця модель трактується як еволюційна або перехідна.

Розглянуто основні класифікаційні групи моделей соціальної політики та проаналізовано досвід України. Українська соціальна модель базується на провідній ролі держави в соціальній сфері, функціонує система безкоштовного охорони здоров'я, освіти та соціальних служб, здійснюється централізований контроль за роботодавцями та профспілками. Соціальний захист формується не інститутом соціального страхування, як у більшості розвинених країн, а державним соціальним забезпеченням.

У третьому розділі «**Проблеми та перспективи реалізації соціальної політики України з урахуванням зарубіжного досвіду**» – розглянуто основні виклики впровадження соціальної політики в Україні та запропоновані перспективи реформування соціальної політики.

Доведено, що на сьогодні не можна чітко прослідкувати розвиток та впровадження соціальної політики. Україна потерпає від воєнного конфлікту на сході, анексії Криму та карантинного режиму, і як наслідок різкого економічного спаду. Ці всі чинники не дають повного розкриття та подальшої перспективи розвитку та впровадження соціальної політики.

Проаналізовано, що з 2014 року прослідковується значна динаміка підвищення заробітної плати. Середня заробітна плата в листопаді 2014р. становила 3 534 грн , а в 2019 році середня заробітна плата становила 10 727 грн , а в 2020 році 10 426 грн. Економічна криза, що почалася в Україні у 2014 році, призвела до того, що рівень бідності зараз є вищим, ніж п'ять років тому. Якщо у 2014 році за межею бідності жило 15% населення України, то сьогодні - 25%. Як відомо, Україна має найкращий показник якості землі, яку було б доцільно використовувати для розвитку сільськогосподарської галузі, і як наслідок підвищення економічного рівня країни та підвищення стандартів життя людей. На сьогодні у зв'язку з карантинними обмеженнями, велика кількість людей втратила робочі місця і можливість забезпечувати свою родину.

Розглянуто системи соціального забезпечення в країнах ЄС, які суттєво змінилися. Після економічної кризи 2008 року багато країн запровадили політику жорсткої економії (austerity) і урізали соціальні видатки ще сильніше. Ефективність розподілу і спрямування соціальних видатків в Україні викликають безліч запитань. Бракує системних відповідей на цілу низку актуальних викликів: розповсюдженість явища «працюючих бідних», безробіття та економічну незахищеність, особливо серед вразливих категорій населення, відсутність соціального житла, нерівність у доступі до якісної освіти, ерозію людського капіталу. До цього слід додати: подальше підвищення в рази тарифів на житлово-комунальні послуги, енергоносії, транспорт, отже – на всі товари та послуги, вт.ч. і першої необхідності; брак позитивних зрушень на ринку праці в умовах подальшого падіння економіки; відсутність дієвих стимулів детінізації оплати праці (попри формальне зниження ставки Єдиного соціального внеску).

Виявлено, що хід реформування системи надання соціальних послуг населенню в Україні уповільнюється цілою низкою недоліків, які можна згрупувати в чотири блоки: : (1) законодавча і нормативно-правова неврегульованість; (2) неефективність і нерациональність у підходах до фінансування та управління; (3) монополізація державою

ринку соціальних послуг; (4) недостатність механізмів впровадження норм закону «Про соціальні послуги».

Серед ключових пріоритетів соціальної політики виділено такі:

- забезпечення гідної зайнятості;
- збалансовану політику доходів;
- модернізацію професійної освіти;
- забезпечення основних соціальних стандартів та соціальної захищеності

вразливих верств населення.

До перспективних напрямів подальших досліджень слід віднести : удосконалення фінансового механізму державного управління щодо забезпечення населення соціальними послугами; організація надання соціальних послуг суб'єктами підприємництва і недержавних організацій; введення в дію інструментів організаційного механізму державного управління таких, як ліцензування, стандартизація, соціальне замовлення та укладання контрактів.

Створити збалансовану соціальну політику в Україні мають:

1. Зміна політики оподаткування. Загальне зниження податкового навантаження та його більш справедливий перерозподіл є необхідними умовами виходу України з економічної кризи, що має призвести до позитивних зрушень як в економічній, так і соціальній сферах. Поступове зниження податкового навантаження на фізичних осіб сприятиме підвищенню платоспроможного попиту населення та його інвестиційної активності, стимулюватиме розвиток виробництва, а підвищення реальних доходів платників податків збільшить податкову базу.

2. Сфера соціальної підтримки. Зважаючи на неминучу необхідність скорочення державних видатків, необхідно постійно проводити роботу з удосконалення порядку надання соціальної підтримки на основі кращого врахування потреб та реальної нужденності, переносити акценти на запобігання бідності та активне соціальне залучення.

Основні кроки:

надання послуг має носити більш комплексний (і одночасно індивідуальний) характер і бути спрямованим на усунення причин виникнення нужденності кожної конкретної сім'ї (або особи);

потребує уваги питання кращого методологічного та інформаційного забезпечення, підвищення якості адміністрування послуг та професійного рівня соціальних працівників;

потребує удосконалення процедура поширення інформації щодо можливостей отримання допомоги. Вона має бути більше орієнтована на потенційні цільові контингенти населення, які зазвичай мають нижчий рівень.

3. Забезпечення гідних умов життя. Незважаючи на гостроту житлового питання, яка відчувається не лише в Україні, а й в усьому світі, існує певний дефіцит досліджень у цій сфері. Модернізація житлової політики та захист прав людини вимагає створення відповідного науково-методологічного та інформаційного забезпечення. У зв'язку з цим актуалізуються завдання розроблення системи індикаторів для моніторингу поточного стану житлових умов населення із залученням різних інформаційних джерел; оцінювання впливу житлових умов на стан здоров'я, перебіг демографічних процесів та соціальну мобільність; розроблення моделей оцінювання наслідків реформ з урахуванням платоспроможного попиту населення та соціально-демографічних змін.

ВИСНОВКИ

Науковий аналіз досліджуваної проблеми роботи дає підстави зробити наступні висновки:

Соціальна політика в країнах ЄС являє собою компроміс між консерватизмом і лібералізмом. Державна політика, зокрема, в соціальній сфері будується з врахуванням класових відмінностей та повазі до індивідуальних прав і свобод громадянина. У середині ХХ століття з'явилася дві концепції «держави загального добробуту» і «соціальної ринкової держави». Наразі, враховуючи політичні, економічні та демографічні чинники, посилення ролі громад і членів суспільства у соціальному розвитку відбувається переосмислення цих концепцій.

Функціонування соціальної політики слід розглядати цілісно. Хоча соціальна політика і покликана вирішувати соціальні проблеми, виникає сумнів у ефективності програм боротьби з бідністю, програм зайнятості населення, соціалізації та інтеграції як окремого індивіда так і групи населення. Необхідно створювати програми, які чітко відповідають цілям розвитку суспільства і є превентивними. А це є великим викликом для країн, що розвиваються та для України, враховуючи соціальні проблеми, економічну нестабільність, політичну дезорієнтацію. У той же час, важливо, щоб країни мали в засоби та можливість для поліпшення соціальних та людських умов розвитку своїх суспільств.

Порівняльний аналіз моделей соціальної політики, дозволив виділити наступну класифікацію моделей соціальної політики: соціал-демократичну, консервативну та ліберальну. Важливим критерієм оцінки моделей є можливість досягнення значного соціального ефекту у вирішенні проблем зайнятості та бідності. У соціал-демократичній

моделі акцент робиться на соціальному перерозподілі доходів через фіскальну політику. Консервативна модель також робить акцент на зайнятості, а не на соціальному перерозподілі. У цьому випадку спостерігається явище працюючих бідних. У ліберальній моделі рівень розподілу зайнятості для більшості населення низький, але відносно високий рівень соціального перерозподілу.

На сьогодні можна виділити загальні тенденції розвитку соціальної політики, а саме: активізація та фінансування роботи в громаді, розвиток неурядових організацій та волонтерського руху, розвиток соціального страхування, зокрема, приватного пенсійного та медичного страхування, акцент на адресності соціальних, зменшення ролі профспілок у регулюванні питань ринку праці.

Україна знаходиться у пошуку дієвої моделі соціального захисту, охорони здоров'я, забезпечення якісної освіти та умов. Визначення стратегічних напрямів розвитку соціальної сфери в Україні потребує врахування сучасних тенденцій змін у моделях соціальної політики: одночасне використання інструментів та засобів політики, властивих різним моделям соціальної політики, децентралізацію й диверсифікацію надання соціальних послуг, створення умов для розвитку конкуренції в соціальній сфері через стимулювання діяльності волонтерських громадських і приватних організацій.

Найбільш оптимальним варіантом для України є впровадження позитивного досвіду скандинавських країн, передусім Швеції, що дасть змогу адаптувати українське суспільство до сучасної моделі управління та нарешті допоможе побудувати збалансовану, послідовну й логічну модель соціальної політики, яка б відповідала викликам та загрозам XXI ст. Вивчення закономірностей і особливостей становлення соціальної роботи і соціальної політики Швеції, вичленення рушійних чинників формування ефективної моделі і механізмів державного регулювання інтересів різних суспільних груп і верств населення, при їх умілій адаптації до українських умов, можуть сприяти створенню збалансованої соціальної політики в Україні.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ

Іванова М. Є. Перспективи реформування соціальної політики України / Студентські наукові студії: Молодіжний науковий журнал. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ імені Петра Могили, 2021. (подано до друку)

Іванова М. Є. Моделі соціальної політики: особливості реалізації / М.Є. Іванова // Могилянські читання - 2020: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти: XXIII Всеукраїнська науково-

практична конференція : тези доп., Миколаїв, 20 листопада 2020 р. / ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2020. – С. 468-70

АНОТАЦІЯ

Іванова М. Є. Моделі соціальної політики: український та зарубіжний досвід. – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття академічного ступеня магістра за спеціальністю – 231 соціальна робота. – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2021

Магістерська робота присвячена теоретичному обґрунтуванню особливостей побудови моделей соціальної політики та розробці рекомендацій щодо використання зазначеного досвіду в Україні.

У процесі дослідження було здійснено аналіз поняття соціальної політики та історії розвитку соціальної політики в Україні. Проаналізовані принципи формування соціальної політики та досліджені основні моделі соціальної політики країн ЄС.

Проаналізовано здійснення соціальної політики в Україні та основні виклики її впровадження, а також розроблені рекомендації щодо реформування соціальної політики України.

Ключові слова: політика, соціальна політика, моделі соціальної політики

SUMMARY

Ivanova M. Models of social policy: Ukrainian and foreign experience. - On the rights of the manuscript.

Master's thesis for a master's degree in the specialty - 231 social work. - Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, 2021

The master's thesis is devoted to the theoretical substantiation of the peculiarities of the construction of models of social policy and the development of recommendations for the use of this experience in Ukraine.

In the course of the research the analysis of the concept of social policy and the history of development of social policy in Ukraine was carried out. The principles of social policy formation are analyzed and the basic models of social policy of the EU countries are investigated.

The implementation of social policy in Ukraine and the main challenges of its implementation are analyzed, as well as recommendations for reforming the social policy of Ukraine are developed.

Key words: politics, social policy, models of social policy